

पुरा कदाचित्, 'इन्द्रः', वृत्रवधार्थं 'वज्रम्', उद्यतवान्, 'तम्' इन्द्रं ते 'द्यावापृथिव्यौ नान्वमन्येताम्'। अनुमत्यभावे कारणं दर्शपूर्णमासब्राह्मणे स्पष्टं श्रुतम्, ते अब्रूतां द्यावापृथिवी मा प्रहारावयोर्वै शृत इति । योऽयमेककपालरूपो भागोऽस्ति तेन 'भागधेयेन', तुष्टे द्यावापृथिव्यौ वृत्रवधार्थम् उद्यतं वज्रमिन्द्रम् अङ्गीकृतवत्यौ । अतोऽत्रापि यः पुरोडाशः स एव 'वज्रस्य', 'अनुमत्यर्थं सम्यद्यते, 'अनुमतवज्रः', हि, पुरुषः शत्रुक्षये समर्थत्वात् 'सूयाता' अभिषेकमर्हतीत्येव अभिज्ञा आज्ञः ॥

अधिकत्वशङ्कानिवारणाय हविःसङ्ख्यां दर्शयति । "अष्टावेतानि हवींषि भवन्ति । अष्टाचरा गायत्री । गायत्री ब्रह्मवर्चसम् । गायत्रियैव ब्रह्मवर्चसमवरुन्धे" इति । अष्टसङ्ख्यापेताया गायत्र्या ब्रह्मवर्चसहेतुतया ब्रह्मवर्चसत्वप्राप्तिः ॥

अभिषेकद्रव्यस्योत्पवनं विधत्ते । "हिरण्येन घृतमुत्पुनाति तेजस एव रुचे" इति । निर्मलद्रव्यत्वात् स्वतोऽपि 'घृतं' तेजोऽर्थमेव पुनरपि हिरण्योत्पवनेनात्यन्तदीप्त्यर्थं भवति ॥

अभिषेककालीनमाधारं विधत्ते । "कृष्णाजिनेऽभिषिञ्चति ब्रह्मणो वा एतदृक्सामयो रूपम् । यत् कृष्णाजिनम् । ब्रह्मन्नेवैनमृक्सामयोरध्यभिषिञ्चति" इति । 'कृष्णाजिने', समासीनमेनमभिषिञ्चेत् । कृष्णाजिनञ्च 'ब्रह्मणः' वेदस्य सम्बन्धिनोः 'ऋक्सामयोः' स्वरूपम्, ऋक्साममिवैतामित्यन्यत्राम्नानात् । अतः कृष्णाजिने अभिषेकेण 'ब्रह्मन्नेव' वेद एव 'ऋक्सामयोः' उपरि 'एनम्', 'अभिषिञ्चति' ॥